

Verola: la desaparició d'un virus

Fa tretze anys es va detectar l'últim cas de verola. Ara, l'OMS ha decidit destruir els virus encara emmagatzemats, per evitar possibles accidents o, fins i tot, l'ús del virus per a fabricar armes bacteriològiques.

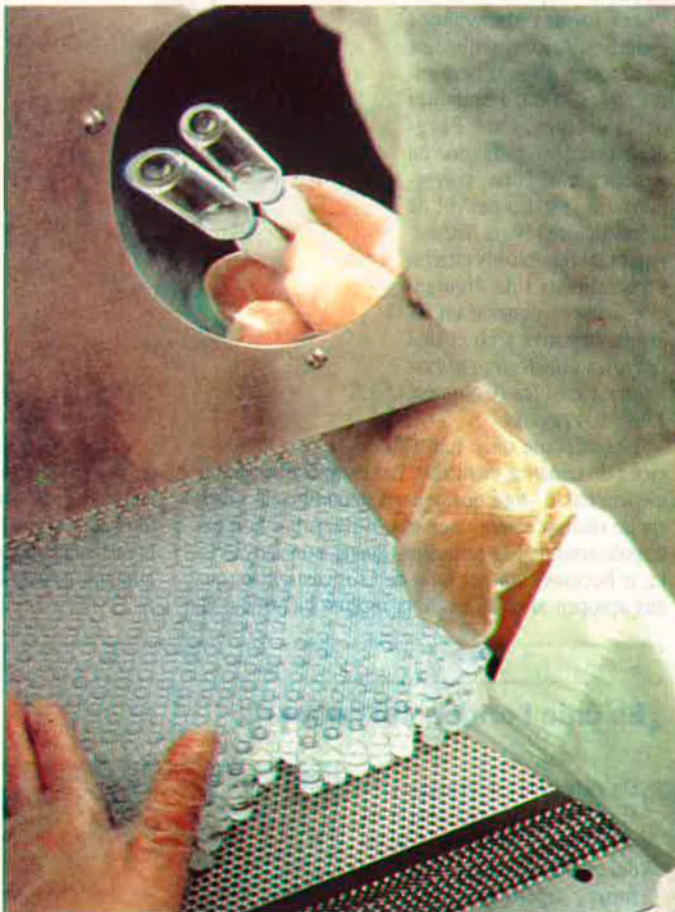
Fa una mica més de deu anys, l'OMS —Organització Mundial de la Salut— va declarar la verola oficialment eradicada. Ali Maow Maalin, un jove cuiner somali, va ser l'últim diagnosticat, l'any 1977. D'aquí a tres anys, els virus emmagatzemats seran destruïts i la verola haurà passat oficialment a la història de la medicina.

Aquesta malaltia ha estat una de les més mortíferes que ha patit la humanitat, al mateix temps que va obrir la porta a la vacunació i ha estat, també, la primera malaltia eliminada per l'home.

En els segles XVII i XVIII, la verola era la primera causa de mortandad i afectava el 10% de la població, mentre la pesta només ho feia a un 5%. Fins que Edward Jenner va iniciar unes investigacions per verificar un rumor popular: els lleters que havien patit la verola de les vaques i sobreviuen, no agafaven mai la verola humana. El 14 de maig de 1796, Jenner va inocular el virus de la verola de les vaques —o vacuna— a un nen de 8 anys. Aquest va patir primer la verola de les vaques, de la qual es restablí. Les posteriors inoculacions de verola humana no li van provocar mai símptomes de la malaltia. Jenner va comprovar aquests resultats amb altres nens.

En el segle XIX, la vacuna és adoptada a tot el món. Més endavant es va observar que calia practicar revacunacions, ja que les persones vacunades podien, després de cert temps, contraure la malaltia.

Entre 1950 i 1965, els casos van disminuint en els països

Després de l'eradicació del virus ja no s'han realitzat campanyes de vacunació.

ARXIU

industrialitzats. Però el 1967 encara hi havia a tot el món uns 10 milions d'afectats, dels quals un 20% morien i la resta quedava amb desfiguracions i seqüeles.

El 1967, l'OMS decideix tirar endavant una gran campanya per erradicar la verola. Això va necessitar una inversió d'uns 300 milions de dòlars i més de deu anys. Finalment, l'OMS va oferir una recompensa de mil dòlars a qui presentés un cas confirmat, però sortosament ningú es va endur aquesta quantitat.

Però l'OMS va decidir guar-

dar unes 500 mostres de virus, que es troben a dos centres d'alta seguretat: l'Institut de Recerca sobre Preparacions Virals, a Moscou, i el Centre de Lluita contra les Malalties, a Atlanta —Estats Units—.

Sobre la conveniència de destruir aquests virus hi havia opinions diverses. Els partidaris de conservar-los deien que l'emmagatzemament no presentava riscos i serviria per a afrontar un eventual rebrot de la verola, si algun país havia emmagatzemat, secretament, virus. Els partidaris de la des-

truïció afirmaven que el material genètic dels virus ja havia estat emmagatzemat en forma fraccionada, que serviria per fabricar, en un moment donat, vacunes, però no per reconstruir el virus.

Ara, l'OMS opina que seria fàcil determinar amb precisió les seqüències del DNA del virus. D'altra banda, un possible accident o infecció accidental seria un problema greu que amb la destrucció ja no podrà presentar-se.

Després de l'eradicació oficial, les campanyes de vacunació ja no s'han realitzat. Això fa que hi hagi molta gent no immunitzada. Però l'OMS considera pràcticament impossible que la malaltia torni a aparèixer. Hi ha estocs de vacuna per a protegir uns 200 milions de persones, reserves que seran reduïdes a mig milió i destruïdes un cop eliminat els virus.

Més preocupant és el fet que en alguns països, es vacunen sistemàticament els components de les forces armades. Això fa pensar que els temors sobre la possible utilització del virus per crear armes bacteriològiques no són del tot infundats.

Aquest sembla, però, un motiu més per destruir el virus. A més, l'OMS recorda que només les persones que treballen en els depòsits actuals del virus han d'estar protegides i ha demanat que s'eliminïn les vacunes que estan en mans dels exèrcits. Tret d'aquests temors, que la distensió pot eliminar gairebé del tot, d'aquí a tres anys es podrà dir que el virus de la verola ha deixat d'existir.

Xavier Duran